

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 19 grudnia 2018 r.

ZP-NKWR.431.2.6.2018.GK

Pan
Piotr Borowczyk
Dyrektor
Zespołu Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych
„Dom nad Baryczą”
Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej
we Wszewilkach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniu 22, 23 i 26 listopada 2018 r. na podstawie art. 122 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2018 r. poz. 998 ze zm.) zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy Grzegorz Kownacki – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolerów oraz Emilia Molska - Kaźmierczak – inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dom nad Baryczą” Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej we Wszewilkach, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką”.

Przedmiot kontroli obejmował działalność Placówki w zakresie przestrzegania standardów opieki i wychowania, praw dziecka oraz zgodności zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 5 czerwca 2018 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2018 roku.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 listopada 2017 r. do dnia 22 listopada 2018 r. funkcję Dyrektora kontrolowanej jednostki pełnił Pan Piotr Borowczyk, odpowiedzialny za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, których przyczyną jest błędna interpretacja przepisów. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 3/2018. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń złożonych przez Pana Piotra Borowczyka, oględzin obiektu, składników majątku kontrolowanej jednostki, obserwacji dzieci umieszczonych w Placówce oraz indywidualnych rozmów z nimi.

Ilekróć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, poz. 1720).

W toku przeprowadzonych czynności ustalono:

Kontrolowana jednostka funkcjonowała na podstawie „Regulaminu organizacyjnego Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Domu nad Baryczą” Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Wszewilki ul. Sulmierzycka 95” (dalej zwanego „Regulaminem”), zatwierdzonego i wprowadzonego z dniem 1 września 2017 r. przez Zarząd i Prezesa Stowarzyszenia „Nasze Dzieci” w Krośnicach.

Zgodnie z decyzją Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-IS.9423.42.2013 z dnia 10 września 2013 r. z późniejszymi zmianami, kontrolowana jednostka jest placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego z regulaminową liczbą 14 miejsc.

Rozdział I § 2 ust. 3 Regulaminu zawiera zapis – „*Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Wszewilki, ul. Sulmierzycka 95 przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży w wieku od 10 do 18 lat (lub do ukończenia pierwszej szkoły ponadgimnazjalnej) pozbawionych częściowej lub całkowitej opieki rodzicielskiej.*” Zapis niniejszy zawiera omyłkę w części dotyczącej warunkowania pobytu dziecka w pieczy „...*do ukończenia pierwszej szkoły ponadgimnazjalnej...*”. Uregulowanie kwestii pobytu dziecka w pieczy zastępczej zostało wskazane w art. 37 ustawy. W świetle art. 37 ust. 2 przedmiotowej ustawy osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo-wychowawczej, za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia, jeżeli uczy się w szkole, w uczelni, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego lub legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i uczy się w szkole, w uczelni, na kursach, jeśli

ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia, u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego. Wobec tego stwierdzony w Regulaminie zapis winien być usunięty. W § 8 ust. 4 Regulaminu stwierdzono, iż „Rodzice, krewni, opiekunowie ustanowieni przez sąd opiekuńczy, rodziny zaprzyjaźnione mają prawo do nocowania w placówce na zasadach ustalonych przez dyrektora placówki.” Ustalenia podjęte na dzień kontroli w wyniku oględzin obiektów oraz składników majątku kontrolowanej jednostki nie uzasadniały możliwości „... nocowania w placówce...” osób trzecich, o których mowa w przedmiotowym dokumencie. W sytuacji ustalania takiego prawa należy każdorazowo mieć na uwadze konieczność przestrzegania standardów opieki i wychowania określonych w rozporządzeniu.

W § 9 ust. 2 Regulaminu opisano postępowanie w sytuacji nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka w placówce, jednak pominięto konieczność poinformowania o tym fakcie Policji o czym mowa w § 5 pkt 2 rozporządzenia. Wobec powyższego, należy uzupełnić niniejszy zapis we wskazanym zakresie. Dalsza analiza Regulaminu Placówki wykazała, iż w rozdziale III § 10 pkt 5 zapisano – „Placówka jest zobowiązana przyjąć bez skierowania oraz bez uzyskania zgody przedstawicieli ustawowych lub bez orzeczenia sądu każde dziecko w wieku poniżej 13 lat i zapewnić mu opiekę do czasu wyjaśnienia sytuacji w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki na polecenie sędziego, doprowadzone przez policję, szkołę lub osoby stwierdzające porzucenie dziecka, zagrożenie jego zdrowia lub życia. O zaistnieniu tego faktu dyrektor placówki powiadamia niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin, właściwy sąd rodzinny oraz PCPR.” Cytowany zapis zawiera błąd w części dotyczącej określenia wieku dziecka i wynika to z faktu, iż placówka opiekuńczo wychowawcza typu socjalizacyjnego może łączyć zadania placówki opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego o czym mowa jest w art. 101 ust. 3 ustawy. W świetle powyższego oraz w oparciu o art. 103 ust. 1 zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki. Zaznaczyć należy, iż przepis powyższy nie wskazuje wieku dziecka na etapie jego przyjęcia w trybie interwencyjnym. Natomiast w oparciu o art. 103 ust. 9 ustawy dziecko poniżej 10. roku życia, przyjęte do placówki, o której mowa w ust. 1, zostaje niezwłocznie przeniesione do jednej z rodzinnych form pieczy zastępczej. Powyższy artykuł doszczegółowia dalsze postępowanie wobec dzieci przyjętych interwencyjnie, niespełniających wymogu wiekowego, o którym mowa w art. 95 ust 1 ustawy. Ponadto o interwencyjnym przyjęciu dziecka dyrektor placówki, informuje niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin, także ośrodek pomocy społecznej co zostało wskazane

w art. 103 ust. 8 ustawy. W świetle powyższego, należy doprowadzić zapisy do zgodności z przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Postępowanie kontrolne wykazało, iż w Rozdziale III § 11 Regulaminu Placówki widnieje stwierdzenie – „*W miarę posiadanych wolnych miejsc, jednak w liczbie nie większej niż 15% miejsc przeznaczonych dla dzieci objętych opieką całodobową, dyrektor może przyjmować celem objęcia taką formą opieki dzieci na wniosek ich rodziców.*” Biorąc pod uwagę, iż przyjęcie dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej na wniosek rodziców wynika z interwencyjnego charakteru konieczności doraźnej opieki nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, tak określony zapis Regulaminu należy usunąć z przedmiotowego dokumentu, gdyż jest on niezgodny z art. 103 ustawy. Dalsza analiza treści Regulaminu wykazała, że w Rozdziale VI, w tym § 20 lit. d) wychowanek nieprzestrzegający obowiązków określonych w przedmiotowym dokumencie, może być ukarany zakazem wyjść w swoim czasie wolnym poza teren Placówki. Ponadto wskazano, że przyczyny takie jak powtarzanie klasy, naganne zachowanie w szkole, nieklasyfikowanie, mogą skutkować wyłączeniem wychowanka z udziału w zorganizowanych wyjazdach, które są formą rekreacyjnego spędzania czasu. Tak sformułowany system kar za nieprzestrzeganie norm i zasad określonych Regulaminem oraz wynikających z powszechnego obowiązania w relacjach społecznych, może naruszać prawa dziecka. Ponadto stosowanie wobec dziecka zakazu wyjść z Placówki w czasie wolnym od zajęć programowych, w tym szkolnych może powodować negatywne postrzeganie miejsca, które winno zapewniać dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajać jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne i społeczne. Zaznaczyć należy, że placówka opiekuńczo – wychowawcza jest formą instytucjonalnej pieczy zastępczej nie mającą charakteru zamkniętego jak może to występować w przypadku zakładów resocjalizacyjnych. Wobec stwierdzonego faktu należy zmienić w opisanym zakresie katalog konsekwencji za nieprzestrzeganie przez wychowanków Regulaminu Placówki, a także norm i zasad powszechnie obowiązujących. W analizowanym Regulaminie w Rozdziale X § 27 ust. 2 lit. d) stwierdzono zapis, iż do zadań wychowawcy należy – „*...opracowywanie przy udziale wychowanka w porozumieniu z psychologiem, pedagogiem i pracownikiem socjalnym indywidualnego planu pracy i realizacja zadań z niego wynikających*”. Pamiętać należy, że w świetle art. 100 ust. 1 ustawy, praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej jest prowadzona zgodnie z planem pomocy dziecku, sporządzonym i realizowanym przez wychowawcę we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną. W oparciu o powyższe należy dostosować

nazewnictwo do powszechnie obowiązującego zgodnie z przepisami prawa oraz uściślić zakres osób, o których mowa w art. 100 ust. 1 ustawy.

Dalsza część Regulaminu w Rozdziale X § 27 ust. 10 lit. a) zawiera zapis – „*Wychowawcy oraz inne osoby pełniące opiekę nocną nie mogą przyjmować nowo doprowadzonych wychowanków*”. Sformułowanie niniejsze jest niezgodne z art. 95 ust. 5 ustawy wskazującym, że placówka opiekuńczo-wychowawcza zapewnia możliwość przyjmowania dzieci przez całą dobę. Należy dostosować przedmiotowy zapis do zgodności z prawem powszechnie obowiązującym.

Z uwagi na brak nieprawidłowości w okresie objętym kontrolą spowodowanych zastosowaniem przez Placówkę zapisów Regulaminu uznanych jako błędne i wymagające zmiany w opisanym zakresie, niniejsze uznaje się za uchybienie, co nie wymaga wydania zaleceń pokontrolnych.

W dniu kontroli na podstawie analizy zestawienia tabelarycznego ewidencji wychowanków stwierdzono, że w Placówce umieszczonych było 14 dzieci.

W czasie zajęć opiekuńczych i wychowawczych pod opieką wychowawcy przebywała nie większa liczba dzieci niż określona w § 10 ust. 2 rozporządzenia oraz wynikająca z regulaminowej liczby miejsc w Placówce. Ponadto spełniono przepis § 10 ust. 3 rozporządzenia dotyczący liczby dzieci pozostających pod opieką pedagoga, psychologa albo osoby prowadzącej terapię. W godzinach nocnych opiekę sprawowała co najmniej jedna osoba pracująca z dzieckiem. Kontrola grafików pracy wykazała ponadto, iż w okresie od listopada 2017 r. do czerwca 2018 r. w godzinach pomiędzy 8:00 a 14:00 stwierdzono przypadki przerw w ciągłości pracy opiekuńczo – wychowawczej osób zatrudnionych w Placówce. Przyjęto od Dyrektora Placówki wyjaśnienie, iż dzieci znajdowały się w tym czasie w szkole lub na praktykach zawodowych poza Placówką. Od lipca 2018 r. Dyrektor kontrolowanej jednostki w ramach reorganizacji czasu pracy osób pracujących z dziećmi, zapewnił ciągłość świadczonej pracy w przedmiotowym zakresie. W przyszłości należy wyeliminować powtórzenie się sytuacji tego typu.

Dokumentacja poddana kontroli wykazała, iż w Placówce było zatrudnionych 5 wychowawców. Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia, każdy wychowawca kierował procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 24-45, 52)

Zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej albo do regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej sporządza się diagnozę psychofizyczną dziecka. Postępowanie kontrolne ujawniło, iż dla każdego dziecka była sporządzona przedmiotowa diagnoza. Merytoryczna ocena

przedłożonych diagnoz wykazała, że zawierały one informacje na temat: mocnych stron dziecka, przyczyn kryzysu w rodzinie, relacji dziecka z otoczeniem, rozwoju dziecka, wskazania dotyczącego dalszej pracy pedagogicznej oraz pracy z rodziną dziecka. Ponadto w jednostkowych przypadkach diagnoza zawierała dodatkowo wskazania dotyczące programu terapeutycznego, a wobec 1 dziecka przygotowania do usamodzielnienia. Diagnozy sporządzane były przez psychologa.

W świetle § 15 dla każdego dziecka opracowano plan pomocy, który zawierał wymagane rozporządzeniem elementy. Każdy plan pomocy dziecku określał cele oraz działania krótkoterminowe i długoterminowe (uwzględniając wiek dziecka, jego możliwości psychofizyczne, sytuację rodzinną i przebieg procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia) oraz zawierał cel pracy z dzieckiem. Z wyjątkiem 3 jednostkowych przypadków kilkudniowego opóźnienia, plany pomocy były modyfikowane nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Opisane przekroczenie terminu nie spowodowało następstw w postaci powstania dalszych nieprawidłowości, w tym nie wpłynęło negatywnie na sytuację opiekuńczo – wychowawczą dzieci. Wobec powyższego, stwierdzony fakt stanowi uchybienie bez konieczności wydania zaleceń pokontrolnych w tym zakresie. Wskazane jest jednak wyeliminowanie w przyszłości powtórzenia się takich sytuacji. Poza 1 przypadkiem, przedmiotowe dokumenty były sporządzone i realizowane przez wychowawcę, jednak bez współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, o czym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy.

Dla wychowanków kontrolowanej jednostki prowadzone były karty pobytu zawierające informacje w zakresie, o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Analizie poddano karty pobytu z następujących okresów: grudzień 2017 r., maj 2018 r., październik 2018 r. W przypadku wychowanków: E.B., W.Cz., A.D., J.D. karty pobytu nie zawierały informacji w zakresie wszystkich obszarów wyszczególnionych w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. W przyszłości należy szczegółowo uzupełniać opisywany dokument dotyczący pobytu dziecka w Placówce.

Weryfikując realizowanie obowiązku wynikającego z § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia ustalono, iż w dokumentacji dotyczącej dzieci tego wymagających znajdowały się karty udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga, psychologa lub osobę prowadzącą terapię z opisem ich przebiegu. Natomiast podczas dalszej kontroli stwierdzono, iż nie dla wszystkich dzieci prowadzone były arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia.

Analiza akt wykazała, iż w stosunku do wychowanków tego wymagających Dyrektor Placówki w terminie 18 miesięcy od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej złożył do właściwego sądu wnioski wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem zbadania zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej. Powyższe zostało spełnione zgodnie z art. 100 ust. 4a ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 55-84)

Placówka mieści się w dwupoziomowym budynku na ogrodzonym terenie wraz z przyległą częścią ogrodową. Do budynku podłączone były media, a teren wokół niego umożliwiał rozwijanie aktywności na świeżym powietrzu. Przestrzegając przepisu § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, dzieciom zapewniano wyżywienie dostosowane do ich potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia. Jednej wychowance zapewniono wyżywienie dostosowane do specjalistycznych wskazań dietetycznych/lekarskich z uwagi na schorzenie układu pokarmowego. W trakcie samodzielnego przygotowywania śniadań, kolacji, a w weekendy także obiadów, wychowawcy angażowali dzieci w tym zakresie, rozwijając ich umiejętności samoobsługowe. Od poniedziałku do piątku dzieci uczęszczające do szkoły podstawowej w Miliczu jadły w niej obiady, natomiast wychowankowie pobierający naukę w innych szkołach mieli zakupywane i dostarczane obiady do Placówki. Produkty żywnościowe oraz napoje znajdowały się w kuchni oraz przyległej do niej spiżarni. Dzieci mogły korzystać z powyższego przez całą dobę, co zostało potwierdzone w przeprowadzonych z nimi indywidualnych rozmowach.

Placówka zapewniała dzieciom dostęp do opieki zdrowotnej. Wszystkich wychowanków zadeklarowano w Milickim Centrum Zdrowia z siedzibą przy ul. Kopernika 3 w Miliczu. Dodatkowo w sytuacji zaistnienia potrzeby dzieciom udzielano pomocy medycznej, w tym psychiatrycznej, ortodontycznej, stomatologicznej, chirurgicznej, laryngologicznej, dermatologicznej, kardiologicznej oraz gastroenterologicznej. W okresie objętym kontrolą 5 wychowanków było czasowo hospitalizowanych, z uwagi na konieczność uzyskania stacjonarnego wsparcia medycznego w zakresie diagnostyki i leczenia.

Na podstawie zaleceń lekarskich jedno dziecko doposażono w aparat ortodontyczny, dwoje wychowanków w okulary, w tym jednego dodatkowo w ortezę i kule ortopedyczne. Dla każdego dziecka prowadzono karty odzieżowe, z których wynikało wyposażenie wychowanków w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb. Starsi wychowankowie dokonywali samodzielnie zakupu odzieży natomiast młodsi byli doposażeni w tym zakresie z pomocą wychowawców. W swoich pokojach dzieci przechowywały rzeczy osobiste związane z ich zainteresowaniami (pomoce edukacyjne,

książki, zabawki odpowiednie do wieku rozwojowego). Wychowankowie decydowali o wystroju pokoi oraz utrzymywali w nich ład. Dzieci wyposażono w środki higieny osobistej (m.in. mydło, szampon, żel do mycia ciała, pastę do zębów, krem, inne artykuły kosmetyczne), przechowywane w pokojach lub łazience. Zakup środków wynikał z potrzeb wychowanków, uwzględniając w tym zakresie ich zdanie. Wszyscy zostali wyposażeni również w plecaki, podręczniki, a także pomoce i przybory szkolne.

W związku z § 18 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia, dzieciom umieszczonym w Placówce zapewniano dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych o ile takie były wskazane. 4 wychowanków korzystało z regularnego wsparcia w tym zakresie. Zasadność powyższego wynikała z opinii sporządzonych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną lub ze wskazania lekarskiego.

Po przeanalizowaniu danych tabelarycznych ustalono, iż wszystkie dzieci wpisane do ewidencji Placówki objęte były kształceniem realizowanym przez jednostki oświatowe. Żaden wychowanek nie wymagał dostępu do nauki w systemie nauczania indywidualnego. Ze względu na potrzebę wyrównywania opóźnień dydaktycznych wychowankowie Placówki byli objęci regularną indywidualną pomocą w nauce prowadzoną przez osoby z nimi pracujące, w tym wychowawców i pedagoga. Ponadto w miarę potrzeb dzieci otrzymywały wsparcie w postaci zajęć wyrównawczych prowadzonych przez nauczycieli ze szkół, do których uczęszczały.

Placówka stwarzała wychowankom możliwość uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych. Dwóch wychowanków było zaangażowanych w działalność harcerską, w tym 1 wychowanek brał udział w treningach piłki nożnej organizowanych na boisku Orlik w Miliczu. Ponadto dzieci korzystały z wyjazdów do kina, na basen oraz uczestniczyły w wycieczkach szkolnych, a także organizowanych przez Placówkę m.in. do „Energylandii” w Zatorze i „Gojump” Parku Trampolin we Wrocławiu. Regularnie w okresie wakacyjnym, ferii zimowych oraz świątecznych przerw od nauki szkolnej, wychowankom zapewniano zorganizowany wypoczynek w formie kolonii oraz obozów uwzględniając w tym zakresie zdanie dzieci.

W stosunku do 1 wychowanka przebywającego w internacie przy szkole, w której pobierał naukę, Placówka ponosiła dodatkowe opłaty za jego pobyt. Wychowankowie przebywający w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym oraz Specjalnych Ośrodkach Szkolno – Wychowawczych mieli pokrywane comiesięcznie koszty wyżywienia. Przestrzegając przepisu § 18 ust. 1 pkt 14 rozporządzenia, kontrolowana jednostka pokrywała koszty przejazdu wychowanków do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką opiekuńczo-wychowawczą w sytuacji zaistnienia takiej potrzeby.

W Placówce przestrzegany był przepis § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, w części nakazującej comiesięczne wypłacanie dzieciom od 5 roku życia, kwot pieniężnych do własnego dysponowania. Na podstawie kontroli listy wypłat kieszonkowego stwierdzono, że w okresie od czerwca 2018 r. w jednostkowych przypadkach wysokość wypłaconych kwot była niższa niż 1 % kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy, co stanowi nieprawidłowość. Spełniono natomiast wymóg określony § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia w zakresie, iż kwota kieszonkowego nie była wyższa niż 8 % kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy. Wypłaty dokonywano uwzględniając obowiązujący w Placówce *„Regulamin wypłacania kieszonkowego wychowankom Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych »Dom nad Baryczą« Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Wszewilki ul. Sulmierzycka 95”*, dalej zwanego „regulaminem kieszonkowego”. W ust. 5 wymienionego dokumentu błędnie określono wysokość minimalnej kwoty kieszonkowego przysługującej wychowankowi podając, że 200% tej kwoty wynosi 20 zł natomiast 250% kwoty minimalnej stanowi 25 zł. Z uwagi na stwierdzony błąd należy zaktualizować zapisy regulaminu wypłat kieszonkowego w przedmiotowym zakresie zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ponadto w części dotyczącej *„Szczegółowych zasad przyznawania kieszonkowego...”*, zapisano – *„W wyniku umyślnego zniszczenia mienia placówki, kolegów, pracowników, wyrównania szkód z tytułu kradzieży czy zawłaszczenia mienia, kieszonkowe może być przekazane na wyrównanie szkód. Decyzje o tym podejmuje dyrektor w porozumieniu z wychowawcami. W przypadku konieczności wyrównania umyślnych szkód oraz w razie braku możliwości ustalenia sprawcy powstałej szkody, wychowawcy mogą zastosować odpowiedzialność zbiorową za powstałą szkodę, w stosunku do całej grupy – przy jednoczesnym przestrzeganiu zasad, że wychowanek musi otrzymać 50% minimalnej kwoty kieszonkowego.”* Zaznaczyć należy, iż jest to sprzeczne z przepisem § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, w świetle którego dziecko dysponuje otrzymanymi pieniędzmi i wynika to z posiadanego przez nie prawa. Kompetencją dyrektora placówki jest comiesięczne ustalenie wysokości kwoty pieniężnej, która nie jest niższa niż 1% i nie wyższa niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy i uwzględnienie na tym etapie przesłanek wpływających na wysokość przyznanej kwoty. Ponadto zastosowanie przepisu cytowanego regulaminu w postaci wprowadzenia *„...odpowiedzialności zbiorowej...”* oraz *„...50% minimalnej kwoty kieszonkowego”* narusza prawa dziecka oraz stoi w sprzeczności z rozporządzeniem, które czytelnie reguluje kwestię zapewnienia i ustalania comiesięcznej kwoty do własnego dysponowania przez dziecko. W okresie objętym kontrolą nie zaistniała sytuacja w postaci zastosowania powyższego, z uwagi na to nie stwierdza się nieprawidłowości powodujących konieczność wydania zaleceń pokontrolnych. Należy jednak

dostosować zapisy przedmiotowego regulaminu do zgodności z przepisami prawa powszechnie obowiązującego. Wpłaty kieszonkowego odnotowywano, a odbiór pieniędzy kwitowany był przez wychowanków.

(dowód: akta kontroli str. 103-116)

Dzieciom zapewniono pokoje mieszkalne nie większe niż 5-osobowe, wyposażone w oświetlenie sufitowe, lampki biurkowe oraz z oknami umożliwiającymi korzystanie ze światła naturalnego. Powierzchnia pokoi zapewniała przechowywanie rzeczy osobistych i swobodne korzystanie z wyposażenia. Dzieci zajmowały 3 pokoje dwuosobowych i 2 czteroosobowe. Pokoje wyposażone były w ozdoby ścienne, meble, a wychowankowie mieli wpływ na wystrój pomieszczeń.

Do dyspozycji wychowanków były 3 łazienki z miejscem do prania oraz suszenia rzeczy osobistych. Wyprane rzeczy suszono także w przyległej do Placówki części ogrodowej. Znajdujące się w Placówce toalety umożliwiały korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny. W trakcie kontroli stwierdzono, iż wychowankom zapewniono miejsca do nauki. Pokoje dzieci były wyposażone w biurka, krzesła, pomoce dydaktyczne i książki. Wychowankowie mogli uczyć się także w przeznaczonym do użytkowania pokoju dziennym, który wyposażony był w meble, sprzęt RTV, zapewniając im wspólną przestrzeń mieszkalną do spożywania posiłków, spotkań i wypoczynku. Na terenie Placówki mieściła się kuchnia, w której przygotowywano jedzenie, a także realizowano zajęcia kulinarne dla dzieci. Pomieszczenie kuchenne i znajdujące się w nim wyposażenie, zapewniało odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki termicznej artykułów spożywczych.

Analiza akt osobowych dotyczących spełnienia przez Dyrektora Placówki oraz osób pracujących z dziećmi wymogu w obszarze kwalifikacji zawodowych, o których mowa w art. 97 ust. 3 oraz art. 98 ust. 1 i ust. 3 ustawy, potwierdziła ich zgodność w przedmiotowym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 46-51, 112-116)

Przestrzeganie przez Placówkę przepisu art. 4 pkt 1 – 11 ustawy zostało zweryfikowane w trakcie obserwacji 8 wychowanków oraz przeprowadzonych z nimi indywidualnych rozmów, w tym zasięgnięcia ich opinii, z uwzględnieniem wieku dzieci, możliwości intelektualnych oraz stopnia dojrzałości poznawczej. Wychowankowie wyrazili wolę do rozmów, wykazując otwartość komunikowania się z osobami kontrolującymi Placówkę. Rodzice 4 dzieci umieszczonych w Placówce, zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej przez sąd opiekuńczy. Troje wychowanków z uregulowaną sytuacją prawną zostało zgłoszonych do przysposobienia jednak nie wyrazili na to zgody. Natomiast pełnoletni wychowanek przebywał w Placówce z uwagi na kontynuowanie nauki w szkole.

Dyrektor kontrolowanej jednostki umożliwiał dzieciom osobiste kontakty z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich styczności. Dzieci były urlopowane na weekendy do domów rodzinnych, a Dyrektor ustalał indywidualnie częstotliwość kontaktów z rodzicami. Wychowankom zapewniano stabilne środowisko wychowawcze. Zaznajomiono ich z miejscem zamieszkania, opiekunami i pozostałymi osobami pracującymi w Placówce, schematem dnia, posiadały swoje pokoje oraz rzeczy osobiste. Poprzez uczestnictwo w zajęciach sportowo – rekreacyjnych wychowankowie kształcili, rozwijali uzdolnienia, zainteresowania, bawiąc się i wypoczywając. W trakcie rozmów indywidualnych z dziećmi ustalono, iż znały one swoje prawa i obowiązki, z którymi byli zapoznani przez Dyrektora Placówki i wychowawców. W ramach przygotowania do samodzielnego życia wszyscy sprząтали swoje pokoje, dbając o utrzymanie ich w czystości. U dzieci rozwijano umiejętności samoobsługowe w zakresie higieny osobistej, przygotowywania posiłków i obróbki termicznej żywności, wykorzystania sprzętu AGD, sprawowania zakupów, przestrzegania zasad bezpieczeństwa w życiu codziennym. Uwzględniając wiek dzieci, ich rozwój i możliwości indywidualne, angażowano je do pomocy przy organizacji uroczystości takich jak ważne wydarzenia w życiu, święta, uczono kultury spożywania posiłków oraz zasad zdrowego żywienia. Wychowankowie zgłaszali i wykazywali poczucie bezpieczeństwa, a także możliwość wyrażania opinii w sprawach, które ich dotyczyły. Swobodnie nawiązywali dialog z opiekunami i Dyrektorem, wykazując bliskość i rozwinięte poczucie więzi. Na podstawie uzyskanych informacji w trakcie rozmów przeprowadzonych z wychowankami stwierdzono, iż w Placówce przestrzegano ich prawa do ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, a one same wypowiadały się pozytywnie o pracujących z nimi osobach. Dzieci zgłaszały podczas rozmów poczucie poszanowania ich tożsamości religijnej i kulturowej. Będąc w Placówce mogły otwarcie przedstawiać swoją wolę w zakresie uczęszczania do kościoła oraz na lekcje religii. Wychowankowie posiadali wiedzę na temat swojego pochodzenia, a Dyrektor Placówki i wychowawcy podejmowali z nimi rozmowy na ten temat.

Dzieci nie zgłaszały zastrzeżeń dotyczących respektowania ich praw w Placówce, potwierdzając informacje odnoszące się do przestrzegania standardów opieki i wychowania.

(dowód: akta kontroli str. 46-52)

W toku postępowania kontrolnego przeprowadzonego w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dom nad Baryczą” Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej we Wszewilkach, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Plany pomocy dziecku sporządzano bez współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną.
2. W Placówce nie dla każdego dziecka prowadzono arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych.
3. Od czerwca 2018 r. jednostkowo wysokość wypłaconych kwot do własnego dysponowania przez dziecko była niższa niż 1 % kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy.

Wobec powyższego wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Plany pomocy dziecku sporządzać i realizować we współpracy z asystentem rodziny prowadzącym pracę z rodziną, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną.

Podstawa prawna: art. 100 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 998 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

2. Dla każdego dziecka prowadzić arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych.

Podstawa prawna: § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, poz. 1720).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. Dziecku umieszczonemu w placówce zapewniać kwotę pieniężną do własnego dysponowania, której wysokość jest nie niższa niż 1% i nie wyższa niż 8% kwoty odpowiadającej kwocie, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2018 r. poz. 998 ze zm.).

Podstawa prawna: § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, poz. 1720).

Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.).

Proszę w terminie do dnia **28 lutego 2019 roku** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji **zaleceń, uwag i wniosków** przedstawionych w powyższym wystąpieniu pokontrolnym.

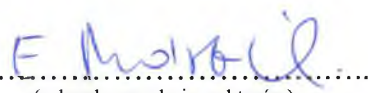
Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
(kierownik komórki do spraw kontroli)

.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

